

Ca. 1910

OPHAVSMAND/NØGLEPERSON

Joakim Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:
Note

Arkivplacering:
Mappe 100 nr. 37 a-d

DOKUMENTINDHOLD

Kladde til indlæg vedrørende Vor Frues Kirkespir.

TRANSSKRIFTION

Afventer transskription.

SKOVGAARD-MUSEET
372
Mappe 100 Nr.

pag kirken. Man ser højt et ~~stort~~ velgørende indtryk af en harmonisk og rolig plads i et lille område. Men stanser man et øjeblik og ser sig om for at glædes over stedet, falder det at sig selv at se mod Truue Kirkes afslutning i højden, og her vil et spær ødelægge harmonien. Deres er denne allerede brudt, i det ene hjørne af pladsen om kirken. Ak ja, der laves voldelig frem mod byens harmoni i vore dage; der er al grund til kraftigt at holde igen hvor der er noget af den at bevare.

Til har vi undret mig over, hvor ringe hen syn vore arkitekter tager til deres nybyggeris naboer, de ser huse til højre eller til venstre. Genialt har lov til at have skyklapper for øjnene, vi andre bør se os for; - sandt at sige troer vi dog, at mange genier netop ser sig genialt for.

I Paris følger arkitekterne med større respekt traditionen, derfor er der over byens ro, skønhed og karakter. Rom har større stil, ærverdige valde, men Paris er nu engang de moderne menneskers udmarkede skønne by. Se saa i København paa Gammel Torv og Nytorv. Hvis dette sammenligning ikke er advarsel, der kan gøre indtryk ved sin veltalenhed, er alle advarsel forgæves. Jeg ved godt, at det ofte i ældre tid er lykkedes at gøre nye dele til gammel arkitektur, saa der kom noget godt ud deraf, men nyere herlig gammel arkitektur er rigtig nok ofte blevet ødelagt ved senere tidens omvæltning og tilføjelser. Selv i ældre tid var dette reglen.

Det er ikke saa ligetil at bygge et spær. De gamle kunde det. I det vidunderlige porttaarn paa Frederiksberg har vi en af Danmarks fineste skatte. Hvor det er en glæde at titte op til dragespær paa Børsen. Og paa Kronborg smukt at kigge på spær. Deres er endda den markeligste, at Hansdorf har genopbygget det største og i led større maaletok end det oprindelige. Havde denne udmarkede kunstner gæret det maaletok, som i sin tid gav Kronborg stort anseelse, vilde vi sikkert nu have glædet os over det. Hvem maagtede at gøre det nu! Og hvis der var en, der maagtede det, vilde han

Der har vist tale om at afvikle Truue Taarn med den kunstbygning, som gamle Hanssen havde tænkt at give det. Jeg tror ikke, at dette forslag er nogen lykkelig Tanke. Den endnu mindre. Heltet for at forlægge om at gøre os selv til det for Hanssen til at komponere et helt nyt spær.

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 100 Nr. 37C

3
blive valgt dubel. Vi maa glæde os over Krouborg
som det er, og der er jo al grund til at glæde
sig over, at slottet trods den ulykke brandfar
ved den beynghede til soldaterlyen, endnu staar.

Sjældent rejser i vor tid smukke spir. Ja, spiret
paa Helligaandskirken er fint. Og spiret paa Nikolaj
taarn, som jeg gæder for, havde jeg ^{i hvert fald som} ~~overlyst~~ ~~overlyst~~
de moderne, thi det sikkert kun er en afslaan af
det gamle og ikke er blevet saa fint og godt, at det
taaler nærmere eftersyn. Ikke uden grund var jeg be-
tankelig ved tanken om at faa det; for nybort
håndværksmanden havde jeg i Aarhus hørt erfaring
om virkningen af spir. Jeg husker den gamle hvalm
som tidligere sad paa hovedet af Domkirkens kranse-
taarn, men den skulde bort for et højt spir. Og et
højt spir havde den tidligere vant, det maatte blive
dygtigt, jeg glædede mig til at se det. Hvor jeg blev
forbauset over resultatet! Ingen ældre kirketårn
stauder beløved at forklare mig grebet, det faldt
lige. Bjergene: spiret var kedeligt, overgangent til
taarnet blev, selv ~~spiret~~ ^{taarnet} havde mistet sin
værdi. Tidligere ragede det op over byens
små tage, det var en glæde at se det, naar
man sejlede ind til Aarhus; nu trykkes det
af store tage under det og det høje spir over
det. Senere har jeg lært, at det store synes
mindre, naar noget højere tilvejs ^{blev højt og} ~~blev højt og~~
Og paa billedfladen maa man saa højt op
mod rammen som nulagt, naar noget skal
virke magtfuldt. Under aaben himmel er der ingen
ramme, men der er tvært og øst stammer ved det
højeste. Naar det høje er en vejrhane paa
et spir, hjælper det ikke at der langere ned
er et stort taarn, blot det løber alligevel
op mod hansen. Taarne har den fordel at be-
holde deres kraft og bredde lige op til top-
pen. Det giver dem en egen magt, en egen
skönhed. Nikolaj var i saa henseende
endnu bedre end var Truse Kirkes; det endte
mere firkantet.

Thi saa jeg for første gang Lyll
Lübeck med de bebrunt og sandelig og
saa dygtige spir. Da taget springede
bort fra byen og de mange spir stod

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 100 Nr. 570

4

Som silhouetter mod himlen, lalte og ~~med~~ i glæden
over den alligevel et uforklarligt saer. Nu ved jeg,
at det var taermet der manglede. Det kraftige taerme
der mellem mange spire bliver et herligt holdpunkt
for øjet. De gamle skriver det for vor frøe at hælde
op med de store nye huse. Men det er nu vist
eneste.

Og det gode Virkning skal netop udleddes for
at, forkomme Byens silhouet. Jeg tror, at den
rundlaende givers og smukke vilje til at forkomme
byen denne gang har fejlet sit maal. Hvis nogen
havde forlaadt staten at bekorte et spire til frøe
kirke, vilde tanken sikkert overalt have med
modspænd. Nu, da det tilbydes som gave, er mening
dette. Saalange de er et stærkt dette, vil vel om
om, at alt maa forblive ved det gamle, end
ikke ^{med rette} ~~ret~~ for mindet.

